

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

Sak 23/795

A v/ Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD)

mot

X kommune

Uttalelse av 10. januar 2025 fra Diskrimineringsnemnda.

**Nemndas sammensetning:
Torstein Frantzen (nemndleder)
Imran Haider
Erik Eldjarn**

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Kaigaten 9
5015 Bergen

Telefon
(+47) 909 33 125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om en kommune handler i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av etnisitet, ved inndeling av et klasstrinn på en barneskole.

Bakgrunn for saken

A er mor til en av elevene i C-klassen på B skole i X kommune, som saken omhandler. A reagerte på fordelingen av elever i de tre parallellklassene på 3. trinn skoleåret 2022/2023. Skoleklassen saken omhandler, går nå på 5. trinn. Trinnet har allerede endret klassesammensetningen to ganger. Klassene ble fordelt i tre parallellklasser da de startet på 1. trinn, fordelt i to klasser da de startet på 2. trinn og deretter fordelt i tre klasser på 3. trinn.

Kriteriene for inndeling og sammenslåing av klasser var utarbeidet av ledelsen, i samarbeid med FAU og Elevrådet, i tråd med nasjonale retningslinjer. Disse kriteriene ble publisert på skolens hjemmeside:

«I prioritert rekkefølge, etterstreber vi:

- 1. at elevene på trinnet skal bli hørt. Elevene skal ha minst en trygghetsperson, basert på samtaler med elev og innspill fra foresatte (innhentes f.eks. gjennom forms, hvor en får mulighet til å oppgi tre ønsker i prioritert rekkefølge).*
- 2. en positiv gruppedynamikk og stabilitet som fremmer trivsel, læring og et godt klassemiljø. Dette betyr at vi etterstreber å beholde og bygge videre på klasser der hvor stabilitet og godt klassemiljø har blitt etablert.*
- 3. en fordelaktig fordeling av elever med behov for ekstra hjelp og støtte.*
- 4. jevn fordeling av elever med ulik språklig bakgrunn.*
- 5. jevn fordeling av jenter og gutter.*
- 6. jevn fordeling av antall elever i klassene.»*

A, som FAU-leder, sendte 31. juli 2023 en e-post til rektor ved B skole om klasseinndelingen. Hun påpekte at flere foreldre på 3. trinn undret seg over hvordan det har blitt en så skjev fordeling av barn med minoritetsbakgrunn.

Skolen kalte inn til møte mellom FAU-ledelsen og skoleledelsen 31. august 2023. Her informerte skolen om sin forståelse av Utdanningsdirektoratets definisjon av minoritetsspråklige elever. Skolen mener at elevene ikke har blitt skjevfordelt.

7. oktober 2023 sendte X kommune ved B skole ut et informasjonsskriv til foreldrene hvor de skrev:

«B skole er en flerkulturell og mangfoldig skole. Dette gjør oss «fargeblinde». Hudfarge har aldri vært, og må derfor heller aldri bli et kriterium for klasseinndeling på vår skole. Blant våre 410 elever har vi

foresatte som kommer fra ca. 24 land, og 95 elever som er registrert med et annet morsmål enn norsk. Det er noen få første generasjons foresatte, mens de fleste er andre generasjons foresatte. Mange av våre andre generasjons foresatte snakker som oftest norsk med sitt barn, og de aller fleste av disse barna snakker ikke annet enn norsk både på skolen og når de er hjemme. Mange av våre elever kan heller ikke snakke foreldrenes morsmål.

(...)

De aller fleste minoritetsspråklige elever er på et aldersadekvat norskspråklig nivå. En minoritetsspråklig elev trenger derfor ikke å være en utfordring (...).»

Partene er uenig om hvor mange foreldre A representerer, eller om det bare er A som har reagert. Andre foreldre har uttalt seg i media om at de ikke reagerer på classesammensetningen på trinnet.

Partene er uenige om det i C -klassen både var og er en vesentlig høyere konsentrasjon av elever med ikke etnisk norsk bakgrunn enn i de to andre klassene.

Etter å ha blitt kjent med Diskrimineringsnemndas vedtak i sak 22/770 tok A kontakt med Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD) for hjelp til å klage saken ved B skole inn for Diskrimineringsnemnda. OMOD klaget saken inn for Diskrimineringsnemnda 13. september 2023. Etter vanlig saksforberedelse ble saken behandlet i nemndas møte 5. desember 2024 i Statens Hus i Bergen. Nemnda var satt med nemndleder Torstein Frantzen og nemndmedlemmene Erik Eldjarn og Imran Haider. Sekretariatet var representert ved Kristine F. Sandven, Silje Nordtvedt og Thea Austgulen.

Partenes påstander og argumenter

A v/ OMOD har i hovedsak anført:

X kommune diskriminerer elevene ved klasseinndelingen på någjeldende 5. trinn på B skole på grunn av etnisitet.

Det er i C-klassen en opphoping av barn med annen etnisitet/ nasjonal opprinnelse/avstamning/hudfarge/språk. Alle barna på det aktuelle trinnet er stilt dårligere enn andre elever i Norge. Dette skjer ved at en konsentrasjon av ikke-etnisk norske elever er plassert i en klasse. Dersom man kun ser på klassebildene av de ulike klassene, er C-klassen sitt bilde visuelt beskrivende; her er det en klasse med mange melaninrike barn med en annen opprinnelse enn etnisk norsk. I A- og B-klassen har ca. 25 prosent med etnisk

minoritetsbakgrunn, mens det i C-klassen er ca. 75 prosent med etnisk minoritetsbakgrunn.

Resultatet av klasseinndelingen er segregering, uavhengig av skolens intensjon. Dette utgjør diskriminering i strid med likestillings- og diskrimineringsloven. Segregering av klasser kan i verste fall skape en «oss og dem»-mentalitet. At klassen med en opphoping av en «synlig minoritet» (importert ifra engelsk, hvor «visual minority» har fått rotfeste) fort blir utdefinert, og barna som går i denne klassen kan oppleve å bli utsatt for mobbing, hets og rasisme. Dette medfører både utenforskap, forringet norskopplæring, større bruk av vikarlærere, og mobbing. Elever som i utgangspunktet har dårlige forutsetninger for norskopplæring, opplever ikke den positive effekten som kan oppstå dersom man går i en klasse hvor majoriteten har norsk som morsmål.

Praksisen er også til ulempe for elever av majoritetsbakgrunn, fordi med denne typen segregering vil de gå glipp av mangfold og en flerkulturell oppvekst, noe som har en iboende verdi i seg selv.

Barnas / foreldrenes ønsker skulle ikke vært vektlagt når det ble gjort endringer igjen fra 2. til 3. klasse, ettersom dette har resultert i skjev fordeling av barn med synlige minoritetsetniske markører.

Det å være en person med et utseende som er å oppfatte som ikke typisk norsk, skandinavisk etc. gjør at du *kan* oppfattes som en minoritet. Det å være en minoritet med enten den typen utseende som skiller særlig i fra den norske majoritetsbefolkningens, eller et fremmedklingende navn, eller begge deler, gjør at en stiller svakere på boligmarkedet, arbeidsmarkedet etc. Når barna med fremmedklingende navn og/eller som har et utseende som kan oppfattes som noe annet enn norsk, plasseres i en klasse, kan dette sette disse barna i en vanskelig situasjon. Skolens avgjørelse om ikke å gjøre om en klassesammensetning som bærer preg av en overrepresentasjon av elever med visuelle minoritetsmarkører viser manglende mangfoldskompetanse, fargeblindhet, og en virkelighetsfornektelse. Kommunens anførsel om at det er ulovlig å se på etnisitet når man skal sette sammen klasser, kan ikke føre frem. Segregering av barn basert på etnisitet og hudfarge er heller ikke lov i Norge.

Skolen fremstiller det slik at alle foreldrene i klasse 4C er uenige i at A har klaget saken inn til Diskrimineringsnemnda. Det fremkommer ikke i møtereferatet hvem som har vært til stede på foreldremøtet 21. november 2023. X kommune problematiserer også at det kun er en forelder, A, som har meldt inn saken til Diskrimineringsnemnda. Hverken loven eller rettspraksis legger noen begrensinger på at en person melder inn en sak for Diskrimineringsnemnda som angår et kollektiv. Det var flere foreldrepar som delte A sitt syn på saken, men som selv ikke ønsket å stå frem. Dette var fordi de fryktet represalier, noe A selv har måttet utholde.

Å ta utgangspunkt i visuelle minoritetsmarkører er ikke et brudd på hverken diskrimineringsloven, eller noen lover. OMOD forstår Diskrimineringsnemndas sak 22/770 slik at klassebilder var et av verktøyene Diskrimineringsnemnda selv gjør bruk og nytte av.

X kommune har i hovedsak anført:

X kommune diskriminerer ikke elevene på grunn av etnisitet ved klasseinndelingen.

Skolen vektlegger ikke etnisk tilhørighet når elevene skal deles inn i klasser. Det vil kunne utgjøre brudd på bestemmelsen i opplæringsloven. Skolene setter sammen klasser ut ifra kriterier som er utarbeidet av faglige og pedagogiske grunner. Det legges blant annet vekt på at alle elever skal komme i klasse med minst en trygghetsperson, en jevn fordeling av kjønn, jevn fordeling av elever med diagnoser ev. faglige eller sosiale vansker/vedtak, vennskap og en jevn fordeling av språklig bakgrunn. Når nye elever skal starte i første klasse, innhentes det informasjon knyttet til elevenes morsmål og språkkunnskaper, men det foreligger ikke noen hjemmel eller grunnlag for å innhente informasjon om elevenes etnisitet. Kommunen har oversikt over barnas nasjonalitet og morsmål, i den grad dette er registrert av de foresatte. Oversikten i saken viser at dette er jevnt fordelt i de ulike klassene.

Det finnes elever som har utfordringer med språk i alle klassene. Når det gjelder kartlegging av elevenes språklige bakgrunn, bruker man blant annet opplysninger fra barnehage og de foresatte. Ved inndeling av klasser er det et mål at elever med språkutfordringer ikke blir plassert i en klasse, men fordelt på samtlige klasser på trinnet for å sikre så jevne grupper som mulig.

Innsendt kartlegging viser at de aller fleste elevene på trinnet har gode norskspråklige ferdigheter og at disse er jevnt fordelt i alle tre klasser. Variasjonen mellom klassene er innenfor rammen av det som kan ansees som normal variasjon. Det er etter dette ingen holdepunkter for at det er en vesentlig høyere andel elever med ikke-vestlig bakgrunn i C-klassen. Dette underbygges av språkkartleggingen, som viser at det er en jevn fordeling også av foresatte i klassene på trinnet med tanke på språkkunnskaper og språk som benyttes hjemme. At det er noen flere elever med det OMOD omtaler som etnisk minoritetsbakgrunn i C-klassen, skyldes derfor at det er vektlagt kriterier som er viktigere for et trygt og godt læringsmiljø enn hudfarge.

Det er ikke noen sammenheng mellom hudfarge og morsmål. Det er mange barn som er født i Norge av innvandrede foreldre og som regner norsk som sitt morsmål. Noen kan også for eksempel være adoptert av norske foreldre. Elever fra vestlige land utenfor Norge vil også kunne fremstå som «etnisk norske» på et klassebilde, selv om de kan ha en annen språklig og kulturell bakgrunn. Det er

derfor ikke mulig å se ut ifra et bilde hvem som er etnisk norsk, hvem som har «ikke-vestlig» bakgrunn eller hvem som er minoritetsspråklig. C-klassen har flere foreldrepar der en forelder er av norsk opprinnelse og den andre har utenlandsk opprinnelse, for eksempel afrikansk. Totalt er det flere slike foreldrepar i C-klassen enn i de andre klassene på trinnet. X kommune stiller spørsmål ved at disse elevene uten videre skal oppfattes som «ikke-vestlige».

Det aktuelle trinnet er et spesielt tilfelle, da de hadde vært gjennom to endringer i klasser, både på andre trinn og i tredje trinn. Dermed ble også kriteriet «stabilitet» vektlagt for de spesielt sårbare barna, da de skulle fordeles i klasser for tredje trinn.

Klassesammensetningen bør uansett ikke endres på nåværende tidspunkt. Det fremkommer av både Grunnloven, Barnekonvensjonen, forvaltningsloven og barneloven at alle offentlige myndigheter som fatter avgjørelser som har betydning for barn, skal høre og legge vekt på barnets mening samt gjøre vurderinger av hva som er til barnets beste. Det fremgår av dokumentene i saken at elevene selv ikke vil bytte eller endre på klassene. Elevene fyller 10 år dette året, og det må legges stor vekt på meningen deres.

Saken skiller seg fra nemndas sak 22/770. Klassebildene viser at det ikke er noen overrepresentasjon av elever med en bestemt etnisk tilhørighet i C-klassen, sammenlignet med de andre parallellklassene på trinnet på B skole. Det er kun en av foreldrene i denne saken som har tatt saken inn for Diskrimineringsnemnda, i motsetning til sak 22/770 hvor det var flere foreldre som klaget.

Nemndas syn på saken

Nemnda er kommet til at X kommune ikke diskriminerer elevene som går på 3. trinn ved B skole, skoleåret 2022/23, på grunn av etnisitet.

Sakens rettslige utgangspunkt

Likestillings- og diskrimineringsloven § 6 forbyr diskriminering på grunn av etnisitet. Med diskriminering menes direkte eller indirekte forskjellsbehandling som ikke er lovlig etter unntaksbestemmelsene i §§ 9 og 10 eller bestemmelsen om positiv særbehandling i § 11.

Direkte forskjellsbehandling er når en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av etnisitet, jf. § 7.

Indirekte forskjellsbehandling er enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre, på grunn av etnisitet, jf. § 8. Indirekte forskjellsbehandling kjennetegnes

ved at handlingen mv. er nøytral i den forstand at den eksempelvis ikke er motivert av eller direkte knyttet til forholdene nevnt i § 6 første ledd. Det kan være praksiser som er iverksatt med det formål å ivareta legitime hensyn, men som faktisk vil ramme en bestemt gruppe, jf. Prop 81 L (2016-2017) side 315-316.

Verken for direkte eller indirekte forskjellsbehandling kreves det at man har til hensikt å opptre diskriminerende, jf. Prop.88 L (2012–2013) kapittel 12.4.1 side 83.

Etnisitet omfatter blant annet «nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk», jf. § 6 første ledd siste punktum. Definisjonen er ikke uttømmende, og vernet mot diskriminering på grunn av etnisitet omfatter alle etniske grupper, uavhengig om de utgjør en majoritet eller en minoritet i samfunnet. Den vil i praksis ha størst betydning for etniske minoriteter, jf. Prop. 81 L (2016– 2017) kapittel 8.8.5 side 58.

Etnisitet omfatter objektivt konstaterbare markører for etnisitet, som for eksempel hudfarge og språk, men også fødested og oppvekststed.

Medlemskap i en etnisk gruppe kan være både selvtilskrevet og tilskrevet av andre. Etnisitetsbegrepet har også en subjektiv side. Det subjektive handler om tilhørighet til en gruppe mennesker, som i utgangspunktet ikke kan bestemmes ut fra fødested, personens avstamning eller andre objektive data, jf. Ot.prp.nr.33 (2004-2005) kapittel 10.1.8.2 side 87-88. Diskriminering på grunn av hudfarge er forbudt uavhengig av den diskriminertes oppfatning av egen etnisitet.

Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet når den har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet og ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, jf. § 9.

FNs Rasediskrimineringskonvensjon gjelder som norsk lov, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 5. Staten er forpliktet til å avskaffe alle former for rasediskriminering, særlig i forbindelse med retten til utdanning, jf. konvensjonen artikkel 5 bokstav e punkt v. Konvensjonen forbyr segregering.

Den europeiske menneskerettighetsdomstolen har slått fast at segregert opplæring er skadelig og utgjør forskjellsbehandling, se eksempelvis *DH. and Others v. the Czech Republic* (2007) og *Szolcsán v. Hungary* (2023).

Også utilsiktet, de facto segregering kan utgjøre ulovlig forskjellsbehandling på grunn av etnisitet, jf. avsnitt 48 i *Szolcsán v. Hungary* og nemndas tidligere sak 22/770.

I Diskrimineringsnemndas bevisvurdering gjelder det alminnelige beviskravet i sivile saker. Nemnda skal legge til grunn det faktum som er mest sannsynlig, se for eksempel Høyesteretts dom i HR-2020-2476-A, avsnitt 74 og 75.

Den konkrete vurderingen

Flertallets vurdering

Diskrimineringsnemndas flertall har konkludert med at X kommune v/ B skole ikke har diskriminert elevene ved klasseinndelingen på 3. trinn, men flertallet har delt seg i sin begrunnelse.

Nemndleder Frantzens votum

Frantzen viser til at skolen har fordelt elevene ut fra saklige kriterier etter opplæringslova. Elevene er fordelt med henblikk på at alle elevene skal komme i klasse med minst en trygghetsperson (venn), jevn fordeling av kjønn, jevn fordeling av elever med diagnoser eventuelt faglige eller sosiale vansker/vedtak og jevn fordeling av språklig bakgrunn. Skolen har ikke sett hen til elevenes hudfarge ved klasseinndelingen. Frantzen mener at det da ikke foreligger diskriminering på grunn av etnisitet. Skolen har heller ikke anledning til å kategorisere elevene ut fra hudfarge for å sette sammen klassene slik klager mener det skal gjøres. Sakene fra menneskerettsdomstolen, som er nevnt ovenfor, gjelder helt andre saksforhold enn det som er tilfelle her, og kan ikke ses å ha noen betydning for avgjørelsen av denne saken.

Nemndsmedlemmer Eldjarn og Haiders rettslige utgangspunkter

Nemndmedlem Erik Eldjarn og Imran Haider er enige om de rettslige utgangspunktene i saken, men skiller seg i bevisvurderingen. I resultat er nemndmedlem Haider i mindretall.

Eldjarn og mindretallet finner at skolen har fordelt elever ut fra saklige kriterier som det er lov å legge vekt på etter opplæringslova. Det foreligger dermed ingen direkte forskjellsbehandling. Skolen plikter å ta en rekke hensyn ved klasseinndelingen, jf. opplæringsloven § 8-2. Eldjarn og mindretallet har kommet til at det ikke er holdepunkter for at kommunen har bevisst diskriminert på grunnlag av etnisitet ved klasseinndelingen.

Det rettslige spørsmålet i saken er om det er en utilsiktet overopphoping av elever med minoritetsetnisk bakgrunn som utgjør de facto segregering av elever, i strid med likestillings- og diskrimineringslovens vern mot diskriminering på grunn av etnisitet. Dersom det foreligger de facto segregert inndeling av elever, er det Eldjarn og mindretallets oppfatning at det følger av nemndas sak 22/770 og EMD-praksis at dette utgjør indirekte forskjellsbehandling på grunn av etnisitet etter ldl. § 8. Deretter er eventuelt spørsmålet om denne forskjellsbehandlingen er lovlig etter ldl. § 9.

Det sentrale spørsmålet er om det er bevist at det er en vesentlig høyere andel elever med minoritetsetnisk bakgrunn i C-klassen.

Innledningsvis bemerker Eldjarn og mindretallet at selve begrepet «minoritetsetnisk bakgrunn» eller ethvert annet begrep for å beskrive den gruppen klager mener er diskriminert, er forbundet med adskillig usikkerhet og preget av uskarpe grenser. Vurderingen av hvem som skal anses som elever med minoritetsbakgrunn, i seg selv er en vanskelig vurdering. For eksempel kan elever som ser utenlandske ut, være adopterte eller ha én forelder med utenlandsk bakgrunn. Tilsvarende kan elevene som ser norske ut, ha minoritetsbakgrunn. Elevenes navn kan til en viss grad gi veiledning, men trenger heller ikke å gjøre dette.

Nemnda har ikke fått tilsendt en oversikt over hvilke elever det er OMOD mener har annen etnisitet enn etnisk norsk. Det foreligger ikke noen enighet mellom elevene i de aktuelle klassene, eller deres foreldre, om at det er en opphopning av elever med minoritetsetnisk bakgrunn i C-klassen. Vurderingen av elevenes etnisitet må dermed ta utgangspunkt i ytre trekk.

Eldjarn og mindretallet seg skiller seg som nevnt i bevisvurderingen av om det er en vesentlig høyere andel elever med minoritetsetnisk bakgrunn i C-klassen.

Eldjarns vurdering gjennomgås i det følgende.

Eldjarn vil bemerke at fordi en vurdering basert på ytre trekk er utpreget subjektiv og forbundet med adskillig usikkerhet, bør det utvises forsiktighet ved bevisvurderingen.

Språk er en sentral markør for etnisitet. I anledning saken har skolen sendt inn en oversikt over elevenes språkferdigheter foretatt av lærerne på trinnet. Denne viser en jevn fordeling av språkferdigheter i de tre klassene på det aktuelle trinnet. Skolen har også sendt inn en kartlegging av foreldrenes språkferdigheter i de tre klassene på trinnet, som ble laget i anledning saken, på forespørsel fra Diskrimineringsnemnda. Kartleggingen av norskspråkkunnskapene hos elevenes foresatte viser at det er en jevn fordeling av elever og foresatte i klassene på trinnet med tanke på språkkunnskaper og språk som benyttes hjemme.

Nemnda har også fått tilsendt klasselistene og klassebilder, og sitter på informasjon om hvilke elever som går i hvilke klasser. Klassebildene viser personer med ulike ansiktstrekk og fargetone. Enkelte av disse har trekk som er norske eller nordiske, enkelte har trekk som kan karakteriseres som europeiske, og andre igjen trekk som kan anses «ikke vestlige». Bildene alene kan i noen grad tas til inntekt for en opphopning av elever med minoritetsetnisk bakgrunn i C-klassen. Det er imidlertid adskillig usikkerhet knyttet til dette, idet vurderingen er utpreget subjektiv.

De samme betraktninger gjelder for klasselistene, hvor også navnene til elevenes foresatte fremgår. Enkelte har tradisjonelle norske navn, andre navn som gir indikasjon på europeisk opphav, og andre «ikke vestlige». For en rekke navn er det vanskelig å mene noe sikkert om personens etnisitet. Det er heller ingen sammenheng mellom forventet fordeling basert på bildene og fordeling basert på navn. Dette underbygger for nemndsmedlem Eldjarn at det er adskillig usikkerhet knyttet til bilder og navnelister som bevis for etnisitet.

Ved den samlede bevisvurderingen av de beviser som er fremlagt med henblikk på å fastslå etnisitet, finner nemndsmedlem Eldjarn det ikke sannsynliggjort en opphopning av elever med minoritetsetnisk bakgrunn i C-klassen. Det vises til den usikkerhet som er forbundet med bevistemaet i denne saken, at de ulike momentene i noen grad trekker i ulik retning og fravær av sammenheng mellom de beviser som i noen grad trekker i samme retning.

Nemndsmedlem Eldjarn finner det etter dette ikke mest sannsynlig at det er en vesentlig høyere andel elever med etnisk minoritetsbakgrunn i C-klassen.

Diskrimineringsnemndas flertall har etter dette konkludert med at X kommune ikke har diskriminert elevene ved klasseinndelingen på 3. trinn på B skole, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6, jf. § 8. Klagen har ikke ført frem.

Mindretallets vurdering

Mindretallet, Imran Haider, har kommet til et annet resultat enn flertallet.

Vernet mot etnisitetsdiskriminering omfatter objektivt konstaterbare markører på etnisitet, så som hudfarge og navn. Det er ikke et krav for å komme inn under lovens diskrimineringsvern at den som blir utsatt for diskriminering skal identifisere seg selv som å ha en annen etnisitet enn norsk. Slik mindretallet forstår diskrimineringsreglene, er det altså tilstrekkelig å påvise at barna er antatt å ha minoritetsbakgrunn: Som nevnt over i de rettslige utgangspunktene, kan medlemskap i en etnisk gruppe være tilskrevet av andre.

Mindretallet har vurdert dokumentasjonen i saken, særlig klassebilder og klasselister, og funnet at synlige markører for minoritetsbakgrunn viser en overopphoping av elever med flerkulturell bakgrunn i inndelingen av C-klassen på 3. trinn skoleåret 2022/2023. Mindretallets vurdering på dette punktet skiller seg fra vurderingen til nemndsmedlem Eldjarn.

Det følger av praksis at også ikke-beviste beslutninger om å samle de med minoritetsbakgrunn i en klasse rammes av diskrimineringsreglene, og da reglene som forbyr indirekte forskjellsbehandling, jf. ldl. § 8. Med andre ord, man skal

vurdere resultatet av klasseinndelingen uavhengig av om opphopningen har skjedd bevisst eller ikke.

Mindretallet tar så stilling til om kommunens klasseinndeling har stilt elevene dårligere enn andre på grunn av etnisitet, jf. ldl. § 8.

Elevene skal etter mindretallets vurdering sammenlignes med elever generelt. Andre elever går i klasser med en jevnere fordeling av elever med ulik bakgrunn. Alle elevene taper på denne skjevinndelingen, men særlig de med ikke-etnisk norsk bakgrunn. Det gjelder ikke bare elevene i den aktuelle klassen, men også elevene i de øvrige klassene på trinnet. Foreldrenes eventuelle ønsker i denne sammenheng kan ikke være avgjørende for vurderingen. Mindretallet forstår videre ikke kommunen slik at den aktuelle klasseinndelingen var den eneste måten å inndele klassen på. Som nemnda har lagt til grunn i sak 22/770 så spiller det ingen rolle om den ene gruppen eller den andre fikk en opplæring som var bedre eller dårligere, fordi en opphoping av elever med minoritetsetnisitet i en klasse, de facto segregering, i seg selv medfører indirekte forskjellsbehandling. Kommunens bruk av de i utgangspunktet nøytralt utformede retningslinjene for klasseinndeling, har i dette tilfellet fått en virkning som stiller elevene dårligere på grunn av etnisitet. Mindretallet er av den oppfatning at det er årsakssammenheng mellom den nøytrale klasseinndelingen som stiller elevene dårligere, og elevenes etnisitet, slik at vilkåret om årsakssammenheng er oppfylt, og dette utgjør indirekte forskjellsbehandling på grunn av etnisitet, jf. ldl. § 8.

Videre vurderer mindretallet det slik at vilkårene for lovlig forskjellsbehandling ikke var oppfylt, jf. ldl. § 9. Formålet om å sikre stabilitet, tilhørighet og trygghet for elevene er saklige hensyn. I *Szolcsán v. Hungary* (Application no. 24408/16) har imidlertid EMD lagt til grunn at staten har en positiv forpliktelse til å korrigere den faktiske ulikheten og hindre fortsatt diskriminering når elever de facto er segregert. Tilvarende synspunkter er også lagt til grunn av nemnda i en enstemmig avgjørelse i sak 22/770.

Opplæringslova krever at skolene skal vektlegge å skape skoleklasser som utgjør en «møteplass der elevane utviklar toleranse og respekt for kvarandre». Mindretallet forstår dette slik at det å vektlegge en jevn fordeling av personer med etnisk norsk bakgrunn og flerkulturell bakgrunn i de ulike klassene på et trinn klart er innenfor opplæringslova § 14-2.

Etter dette finner mindretallet at klasseinndelingen ved 3. trinn skoleåret 2022/2023 ikke var nødvendig eller forholdsmessig. **Mindretallet** har derfor konkludert med at B skole handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av etnisitet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6, jf. § 9.

Nemndas konklusjon

Nemndas konklusjon er etter dette at X kommune ikke har diskriminert elevene ved klasseinndelingen på 3. trinn på B skole, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6, jf. § 8.

Uttalelsen er avgitt under dissens, som redegjort for ovenfor.

Slutning i sak 2023/795

Diskrimineringsnemnda har gitt følgende uttalelse:

X kommune diskriminerte ikke elevene ved klasseinndelingen av 3. trinn ved B skole, skoleåret 2022/2023, på grunn av etnisitet.

Torstein Frantzen
nemndleder

Erik Eldjarn

Imran Haider

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.